

۲۰۸۹۴۰۶
۹۸/۱۰۸

۹-۳۵۱۶۰-۲۸۳۹۷۰

استاد علی سلیمی

“زنبق سرخ”

موسیقی آذربایجان

(گفتگو با اساتید موسیقی درباره‌ی استاد علی سلیمی و موسیقی آذربایجان)

ایرج افشاری اصل

سرشناسه : افشاری اصل، ایرج، ۱۳۴۶-

عنوان و نام پدیدآور : استاد علی سلیمی "زنبق سرخ" موسیقی آذربایجان / گفتگو با اساتید درباره‌ی استاد علی سلیمی و موسیقی آذربایجان / نویسنده ایرج افشاری اصل

مشخصات نشر : تهران: طراحان تین، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۲۶۸ ص.: مصور، عکس، نمونه

شابک : ۴-۲۴-۶۵۴۱-۶۲۲-۹۷۸ : ۷۵۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست‌نویسی : فیا

عنوان دیگر : گفتگو با اساتید درباره‌ی استاد علی سلیمی و موسیقی آذربایجان.

موضوع : سلیمی، علی، ۱۳۰۱ - ۱۳۷۶.

موضوع : تارزانان -- ایران -- سرگذشته

موضوع : Tar (Lute) players -- Iran -- Biography

موضوع : نوازندگان -- ایران -- سرگذشته

موضوع : Instrumentalists -- Iran -- Biography

موضوع : موسیقیدانان ایرانی -- قرن ۱۴ -- سرگذشته

موضوع : Musicians -- Iran -- 20th century -- Biography

موضوع : موسیقی‌دانان ایرانی -- قرن ۱۴ -- مصاحبه‌ها

موضوع : Musicians -- Iran -- 20th century -- Interview

موضوع : موسیقی‌دانان ایرانی -- قرن ۱۴ -- سرگذشته

موضوع : Composers -- Iran -- 20th century -- Biography

موضوع : موسیقی آذربایجان -- تاریخ و نقد

موضوع : Music, Azerbaijani -- History and criticism

رده‌بندی کنگره : ML۴۱۹

رده‌بندی دیویی : ۷۸۹/۷۲۰۹۲

شماره کتابشناسی ملی : ۶۰۵۵۲۷۱

انتشارات طراحان تین
Tean Designers Publication

• عنوان: استاد علی سلیمی "زنبق سرخ" موسیقی آذربایجان / گفتگو با اساتید درباره‌ی استاد علی سلیمی و موسیقی آذربایجان.

• نویسنده: ایرج افشاری اصل

• ناشر: طراحان تین

• سال انتشار: چاپ اول - ۱۳۹۸

• شمارگان: ۵۰۰ نسخه

• شابک: ۴-۲۴-۶۵۴۱-۶۲۲-۹۷۸ ISBN: 978-622-6541-24-4

• انتشارات طراحان تین، تلفن: ۸۸۷۳۳۳۳۴

• همه حقوق و امتیاز این اثر برای ناشر محفوظ است.

• ۷۵۰۰۰۰ ریال.

فهرست

یادداشت	۵
استاد علی سلیمی در یک نگاه	۸
گفتگو با استاد علی سلیمی	۱۱
گفتگو با باشار سلیمی، پسر استاد، نوازنده‌ی پیانو	۱۶۳
گفتگو با فرهاد ابراهیمی، شاعر آیرئلئق	۱۶۸
گفتگو با اسماعیل کریم‌پور، نوازنده‌ی تار	۱۷۵
گفتگو با خسرو رادآریا، خواننده	۱۷۹
گفتگو با بیژن شجاع‌اقر، نوازنده‌ی پیانو	۱۹۴
گفتگو با شهرام نبینی، نوازنده‌ی گارمون و آکاردئون	۲۰۱
گفتگو با محمود رضایی، نوازنده‌ی ویولون، کمانچه، ویولون سل و کنترباس	۲۰۶
خاطرات سعید گوگردچی، نوازنده‌ی ویولون سل	۲۱۲
گفتگو با محمود شاطریان، نوازنده‌ی تار	۲۱۶
گفتگو با حسین خدادادی، نوازنده‌ی ویولون، کمانچه	۲۲۶
گفتگو با وحید حسینی، نوازنده‌ی تار	۲۳۴
گفتگو با بهزاد کیاست، نوازنده‌ی آکاردئون	۲۳۸
گفتگو با یوسف عبدالعظیم‌زاده، نوازنده‌ی آکاردئون	۲۴۰
گفتگو با رحیم شهریاری، خواننده، نوازنده‌ی گارمون و آکاردئون	۲۴۳
گفتگو با محمدحسن افشاری، نوازنده‌ی ناقاره	۲۴۶
گفتگو با صمد نیک‌نفس، نوازنده‌ی ناقاره	۲۴۷
خاطرات محمود هامرز، خواننده	۲۵۰
مطالبی در مورد استاد غلامحسین بیگجه‌خانی، نوازنده‌ی تار	۲۵۱
عکس‌ها و تصاویر	۲۵۶
رزومه و سوابق هنری نویسنده و پژوهشگر کتاب	۲۶۴

یادداشت

موسیقی، آذربایجان، تبریز، اردبیل و استاد علی سلیمی پنج واژه‌ای است که با هم عجین شده و با ذکر هر کدام از آن‌ها، چهارواژه‌ی دیگر همزمان به ذهن متبادر می‌شوند. بی‌شک استاد علی سلیمی، این چهره‌ی شناخته‌شده‌ی موسیقی، تأثیرگذارترین فرد در موسیقی آذربایجان و جزو مفاخر و مشاهیر معاصر ایران پهناور است. تدوین و تألیف اثری درباره‌ی این بزرگ‌مرد هنرمند در ایران کاری بس سخت و دشوار است و تهیه‌ی اثر حاضر ماجرای بس دراز دارد که شرح مختصری از آن خالی از لطف نیست.

سال ۱۳۷۲ زمانی که در حوزه‌ی موسیقی و فیلم، فعالیتیم جدی شد و دغدغه و دلمشغولی‌ام ساخت فیلم شد، موضوعی فکرم را شبانه‌روز به خود مشغول داشت. می‌خواستم متن برای سریال زندگی استاد علی سلیمی بنویسم.

مسئله را با هر کسی مطرح کردم، از سختی کار می‌گفتند و مشوقی برای ادامه‌ی کار نداشتیم. تا این که موضوع را با دو تن از اساتیدم خسرو نژادآریا و منوچهر طهماسبی مطرح کردم. نه با انرژی زایدالوصفی مرا به ادامه‌ی راه تشویق کردند. چنان ذوق زده‌ام کردم که زفاف‌ای آن روز عزمم را جزم کردم و شش دانگ و تمام وقت وارد گود شدم. کتاب‌ها، منابع مربوطه را جمع‌آوری کرده و خواندم و یادداشت‌هایی را برداشتم.

یافته‌هایم اندک بود و به پیشنهاد منوچهر طهماسبی به صورت میدانی و گفتگو محور تحقیقاتم را شروع کردم. هرچند به سختی گفتگو می‌پسیر شد، اما ماحصلش رضایت‌بخش و جذاب بود. هر جلسه گفتگو که تمام می‌شد، نتیجه و منتجه‌اش در ذهنم به شکل تصویری نقش می‌بست و جای خود را در خلاصه فیلم‌نامه (سیناپس) مشخص می‌کرد.

مشکلات عدیده‌ای پیش آمد و متن سریال نوشته نشد، اما گفتگوها خود یک اثر ارزشمند و اسنادی جذابی شد که مرا ترغیب کرد تا کتابی به شکل گفتگو تدوین کنم. حاصل بازنویسی و تدوین دستاوردم با نزدیک به دوسال تلاش،

کتابی است که پیش رو دارید. خالی از لطف نیست که از روزهای آغازین این طرح و چگونگی ملاقات با استاد علی سلیمی بگویم. پس از بررسی‌ها و شنیدن نظرات و سفارشات برخی از هنرمندان تبریز، بالاخره تصمیم گرفتم یک روز پیش استاد بروم.

روز یکشنبه اول اسفند ۱۳۷۲ بود که به منزل استاد رفتم. استاد حاضر به مصاحبه نشد و ایشان گفتند که ابتدا فصل‌نامه‌ی هنر شماره‌ی ۲۳ را بخوانم و بعد از آن پیش ایشان بروم و سؤالاتی را که در آن جا پاسخ داده‌اند را تکرار کنم. دبال کتاب گشتم. کسی خبر ندارد. کسی آن را رؤیت نکرده است. امروز چهارشنبه ۷۲ اسفند است. هنوز کتاب به تبریز نرسیده است. قرار شد فردا به خانه‌ی استاد بروم و کتاب را از ایشان بگیرم و بخوانم. کتاب را از استاد گرفتم و سعی خواستم برگردم که نطق استاد باز شد و من با شور و شغف عاشقانه‌ای، ایدوا، به پیمایش ادامه‌ی راه شدم. «می‌دونید دیگه من نمی‌تونم ادامه بدم... نه این که توانش را نداشته باشم، نه!... به علت شرایطی است که برای هنر موسیقی در شهر ما به وجود آمده است. شرایط موجود مرا دلتنگ و ناامید می‌کند. دیگر حمایتی نیست. مشوقی وجود ندارد. در دوران قبل از انقلاب یک‌جوری بود و الان یک‌جور دیگه... یادمه که در گذشته ازم خواستند تا با دربار همکاری موسیقایی بکنم که بنا به دلایلی نمی‌توانستم و آن روزها ترس این بود که مارک و انگ توده‌ای به من بزنند و امروز هم مشکل دیگری گریبانم را گرفته که دارم اذیت می‌شم. دیگر در این شهر از کنسرت و کار جدید خبری نیست. موسیقی نیاز به کنسرت دارد. در کنسرت است که کارهای تازه و خلاقانه ارائه می‌شود و آن جاست که موسیقی به جامعه را محک می‌زنند. اما تنها چیزی که در این شهر نیست، کنسرت و نوآوری است. از تاریخ ۱۳۷۲/۱۲/۶ گفتگوها را به‌طور جدی شروع کردم و آخرین گفتگو را در تاریخ ۱۳۷۳/۵/۱۲ به اتمام رساندم.

بیشترین حجم این نوشته، گفتگوهای استاد علی سلیمی با مؤلف کتاب است و چند گفتگو با دیگر اساتید موسیقی که درباره‌ی استاد علی سلیمی و موسیقی آذربایجان صحبت و نکته‌نظرات ارزشمندی را ارائه کرده‌اند.

جا دارد از تمامی اساتید موسیقی، به ویژه اساتیدی که با بنده گفتگو کردند تپتکر و قدردانی کنم. که اگر نبودند این کتاب شکل نمی‌گرفت.

تشکر می‌کنم از روح بلند استاد علی سلیمی و خانواده‌ی محترمشان، خانم وارتوش، یاشار سلیمی، محمود شاطریان، رحیم شهریار، خسرو نژادآریا، سعید گوگردچی، بهزاد کیاست، بیژن شیخ باقری، محمود رضایی، اسماعیل کریم‌پور، شهرام نجفی، یوسف عبدالعظیم زاده، حسین خدادادی، وحید حسینی، محمدحسین افشاری، صمد نیک نفس و... به خاطر همکاری و مصاحبه و گفتگوهای صمیمانه‌شان و تشکر می‌کنم از حمیدرضا هوشمندان که در اسکن عکس‌ها و تصاویر مرا یاری کرد. و تشکر خالصانه و خاضعانه از سرکار خانم پویا نرزان‌پور، مدیر مسئول محترم انتشارات طراحان تین و همکاران انتشارات که با روی گشاده و مهربانانه چاپ و انتشار کتاب حاضر را پذیرفتند و خرید این کار فرهنگی را کامل نمودند.

در پایان یادآوری می‌کنم که این گفتگوی طولانی علاوه بر ارزش اسنادی، ظرفیت و جنبه‌های دیگر اجتماعی و تاریخی و به‌ویژه خاطره و داستانی دارد که امیدوارم از خوانش آن ست کای وافی ببرید و حال و ساعات خوبی برای شما خواننده‌ی عزیز و به‌ویژه مردم خونگرم و مهمان‌نواز تبریز و اردبیل را فراهم بیاورد.